

Závěr etické komise KSN k podnětu FAČR vůči S. Hrabětovi

Shrnutí:

- Transparentní mediální kontrola chodu velkých sportovních organizací je věcí nepochybného veřejného zájmu.
- Kontrola správnosti a přesnosti a oddělení faktů a názorů je základem novinářské profese, což platí i v případě publikování informací převzatých od skrytých zdrojů.
- Přiznání chyby a řádná omluva za ni jsou nezbytné pro udržení věrohodnosti médií.
- V předložených článcích S. Hraběte byly nedostatky zejména v oblasti ověřování správnosti či přesnosti předkládaných informací. Tyto nedostatky S. Hrabě přiznal a omluvil se za ně.
- Souhrn těchto nedostatků nedosahuje závažnosti etického provinění ve smyslu předpisů KSN.

Podnět:

Etická komise se zabývala podnětem, který podal a následně doplnil jménem FAČR jeho tiskový mluvčí. Podnět se týkal celkem pěti různých článků portálu Týden autora S. Hraběte, a to: *Na valné hromadě být neměl, nakonec Pelta porušil pravidla* (dále Č1); *„Neschopný“ funkcionář Zlámal získal pro fotbal 360 milionů korun* (Č2); *Svědčil proti Berbrovi u soudu, proto nebyl schválen* (Č3); *Tulinger dohlíží na zápasy UEFA, na českou ligu ne. Neudělal testy* (Č4) a *Chovanec navržen na šéfa rozhodčích. UEFA tentokrát nevadí* (Č5).

Podnět upozorňoval na faktické chyby, tendenčnost a jednostrannost článků.

Řízení:

Etická komise prostudovala všechny články v aktuálně dostupné podobě. Zaregistrovala, že u tří článků (Č1, Č4, Č5) se autor za nepřesnosti či chyby omluvil. Omluva byla připojena jako dodatek k jinak neupravenému článku.

Etická komise požádala o vyjádření S. Hraběte, který odpověděl rozsáhlou reakcí, ve které popisoval způsob získání publikovaných informací, jejich ověřování a hodnocení i svůj postup, kterým reagoval na oznámené nesrovnalosti. Popsal také, jak vnímá svou celkovou novinářskou roli v souvislosti s veřejnou kontrolou FAČR.

Závěr:

Etická komise v první řadě konstatovala, že S. Hrabě patří k nevelkému okruhu novinářů, kteří se dlouhodobě věnují problémům v zákulisí chodu sportovních organizací a plní tím důležitou kontrolní roli médií. Řádné fungování FAČR jako jedné z největších sportovních organizací u nás je věcí

veřejného zájmu a je potřeba podrobovat ho kritickému pohledu, seznamovat publikum i s menšinovými alternativními názory na činnost jejího vedení a dohlížet na korektnost činnosti asociace.

Podobná novinářská činnost ale nemá sklouznout k aktivismu. Novinář musí udržovat odstup, aby byl schopný posoudit, že má dostupné informace dostatečně ověřené, a prezentovat je nezaujatě. Novinářský aktivismus se pohybuje na hranici jednoho z typů nežádoucích konfliktů zájmů, kdy novinářskou činnost začínají ovlivňovat i jiné než ryze žurnalistické vlivy, mj. též ryze osobní sympatie, antipatie a vztahy k popisovaným událostem či osobám.

Při takové činnosti musí novinář spoléhat nejen na oficiální komunikaci FAČR, ale také na další zdroje; přitom vzhledem k tomu, že vnitřní fungování FAČR je dlouhodobě spojeno s opakovanými vyhrocenými spory, některé z nich logicky poskytují informace jen se zárukou anonymity. Je třeba si uvědomit, že za pravdivost informací poskytnutých zdroji s nezveřejněnou identitou přebírá novinář větší odpovědnost než za zdroje neanonymní. Základní novinářská poučka tvrdí, že informace by měly být ověřené ze dvou nezávislých zdrojů, některé je vhodné ověřit i přímo u oficiálního zdroje. Ve zkoumaných případech by takové ověření zabránilo zveřejnění nepravdivé informace, přinejmenším u článku Č1. Na druhou stranu jinde S. Hrabě namítá, že článek Č4 byl zaslán k autorizaci, ke které ze strany FAČR nedošlo - FAČR nám tuto informaci ani nepotvrdil, ani nevyvrátil.

Potřebu omluvit se za tři chyby či nepřesnosti během krátké doby hodnotí Etická komise jako hraniční. Podle Etického a morálního kodexu KSN (čl. 3a) *“nic neomlouvá nepřesnost nebo neověření informace”*. Vyzýváme proto S. Hraběte, aby ověřování informací věnoval ještě větší pozornost. Přitom chápeme, že i při nejlepší vůli není možné, zejména v oblasti práce, které se věnuje S. Hrabě, všechny informace dokonale prověřit. Základem věrohodnosti novináře pak je přiznání chyby, jakmile je odhalena. Proto kvitujeme, že se S. Hrabě na vyzvání bez dalšího zásahu zvenčí sám omluvil za chyby a nepřesnosti ve svých článcích. Doporučujeme ale, aby v takových případech byla omluva umístěna bezprostředně ke zpochybněné informaci, nikoli třeba až na konec článku, a aby se v případě potřeby změnil titulěk článku. V tomto směru považujeme za nedostatečnou podobu nápravy chyb a nepřesností v článku Č5.

Jelikož u článků Č1, Č4 a Č5 nakonec došlo k vyřešení sporu zveřejněním omluvy, zabývala se Etická komise speciálně dvěma články, u kterých S. Hrabě nepovažoval omluvu za přiměřenou (tj. Č2 a Č3).

V případě článku Č2 jde o informace reprodukované z rozhovoru s místopředsedou FAČR Zdeňkem Zlámalem. Článek přináší pouze jeho pohled na věc a nedal prostor k reakci druhou stranu ve vedení FAČR. Etická komise ale upozorňuje na to, že v období kolem valné hromady FAČR byla celá tematika předmětem zvýšeného zájmu veřejnosti a názory vedení FAČR byly v mediálním prostoru zeširoka prezentovány. Článek Č2 tak přispěl k informovanosti o kontextu průběhu valné hromady. Etická komise nicméně konstatuje jako nedostatek článku, že dostatečně neodlišuje fakta, fakta o názorech a názory - v některých místech včetně titulku není jasné, zda jde o reálnou ověřenou skutečnost, názor autora nebo názor Z. Zlámala.

I v případě článku Č3 autor předkládá informace z rozhovoru, tentokrát s rozhodčím a advokátem Z. Rumlíkem. Tento článek je jiné povahy, jeho kontext nebyl sdílený v mediálním prostoru. Přináší pouze pohled jedné strany, navíc opět neodlišuje, kde jde o fakta a názory. Tento článek proto podle Etické komise nepřinesl informace potřebné k tomu, aby si publikum mohlo vytvořit zasvěcený názor.

Etická komise na základě posouzení uvedených článků upozorňuje autora na závady v uvedených člancích, přičemž je třeba říct, že ve většině případů si jich byl již sám autor vědom a označil je ve své reakci za podnět k vlastní sebereflexi své publikační činnosti, byť je zčásti zlehčoval. Odhalené nedostatky vzhledem ke všem popsaným okolnostem nepovažujeme za porušení etiky novináře ve smyslu Stanov KSN (čl. X odst. g) a nad rámec čl. 3a Etického a morálního kodexu KSN.

Závěrem připojujeme jeden zcela obecný poznatek. Uvědomujeme si, že novináři se nepohybují v prostředí, které je morálně bezchybné. Etická komise upozorňuje, že nemá pravomoc řešit morálnost či nemorálnost chování sportovců, funkcionářů či diváků, pokud nezasahuje přímo do novinářské práce. Naše stanovská doporučení a pokyny ale budeme uplatňovat s ohledem na to, aby se etická pravidla žurnalistické práce nestala obranou pro ty, kteří jsou předmětem novinářského zájmu a sami se morálními zásadami – ať už obecnými, nebo platnými pro jejich oblast činnosti – neřídí.